

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr. 11/12 (300/301) 1972 Kalėdos

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

K Ū Č I O S i r K A L Ė D O S

Kiekviena tauta turi savo šventes. Jomis atžymimi svarbesnieji tautos pergyvenimai. Jomis kartą po kartos supažindinama ir įvesdinama į tai, kas brangiausia. Švenčių mums reikia: jos mus išlaisvina iš uždaros kasdienybės ir leidžia pagyventi didesnio įvykio ar visuotinės išvalgos plotmėj.

Šventės apsimėškia simboliais, papročiais. Duoną mes valgome, tur būt, kasdien. Ją mes kitam paduodame nieko negalvodami. O Kūčių vakarą tas veiksmas reikšmingas: dalinamės, atleidžiame, pasitikime, linkime.

Kūčių tradicijos yra mūsų tautos Kalėdų šventės simbolių kalba. Simboliais mums apsimėškia tie, kurių nebegalime pasiekti. Simboliais ir mes tikimės bent vieną metų vakarą rasti vietą prie apie mus mąstančiųjų stalo. Simboliais mes vieni kitiems kitaip gyvi.

Net sunkiausiomis sąlygomis mūsų broliai (ar mes patys) esame išlaikę savo esminę Kalėdų tradiciją: Kūčių vakarą prisiminti kitus, mintimis arti jų būti, jausti juos šalia. Tą vakarą mūsų tauta vieninga, kaip svajojo tą naktį gimęs.

Atlikdami panašius veiksmus, kartodami tuos pačius žodžius, mes įeiname į tautos širdį, ten stiprinamės ir stipriname brolius. Ten nėra laiko ribų ir toliai nebeskiria. Ten mes visi viena šeima, susijungusi didžiajame mus džiuginančiame Gimime.

Kartu ir skaudu. Skaudu, kad esame taip toli vieni nuo kitų. Kitų gyvenimuose paliekame tuštumas, kurių niekas kitas neužpildys. Ir mes patys ilgimės tų, kurių nebėra ir... nebuš.

Tas skausmas irgi mus jungia, nes tik sėdėjęs prie Kūčių stalo, tik laužęs duoną ir traukęs šiaudą gali suprasti, ką reiškia vieną kartą prie stalo palikti tuščią vietą.

Kūčių naktį mūsų tauta tikrai gyva. Ji net stebuklinga.

----- xXx -----

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

sveikina Vokietijos LB Tarybos narius, apylinkių vadovus, vargo mokyklų mokytojus, savo igyliotinius prie Vokietijos kraštų vyriausybių, visus LB narius ir kitus tautiečius bei jų šeimas Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga. Kalėdinės taikos, lietuviško solidarumo ir bendruomeninio darbo nuotaikos telydi mus per 1973 metus!

2 BENDRUOMENĖS DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiomet įvyko lapkričio 17-19 Romuvoje. Antri metai iš eilės pasiseka Vokietijos LB Valdybai surasti lėšų tokiam suvažiavimui surengti. Praeitais metais vėkėjai posėdžiavo, maitinosi ir nakvojo "Jäger" viešbuty Lorsche, nes Romuvoje trūko vietos. Tik baigiamasis posėdis įvyko Vasario 16 gimnazijos salėje. Šiomet B-nės darbuotojai ne tik posėdžiavo ir maitinosi, bet vyrai ir nakvojo Romuvoje. Pastičius pirmąją pusę naujojo bendrabučio, į jį persikėlė visos mergaitės ir mažieji berniukai, o pilyje likusieji užėmė pačius geriausius kambarius ir laisviau išsidėstė. I aukštas liko tuščias. Dabar jį gimnazija tolydžio pritaiko svečiams apsistoti ir pernaktoti. Pirmieji svečiai ir buvo VLB darbuotojai. Patogumų čia nedaug, bet mūsų žmonės nereiklūs, todėl nusiskundimų neteko girdėti. Priešingai, jie teigė, jog maloniau posėdžiauti ir ilsėtis savuose namuose.

A t i d a r y m a s

Suvažiavimą pradėjo Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas. Jis pasidžiaugė, kad nepaisant blogo oro, tiek daug darbuotojų suvažiavo. Kai kurie (Hannoverio ir Lebenstedto-Salzg. apylinkių atstovai) skambino, kad juos pakely užklupo pūga ir, keletą valandų prastovėję užkimštoje autostradoje, buvo priversti grįžti namo. Kiti, pramatydami, jog vis tiek nepasiseks prasimušti iki Romuvos, nė nepajudėjo iš namų.

Šiomet seminaras vyksta Romuvoje, kuri yra tinkamiausia vieta tokiems suvažiavimams. Pernai LB darbuotojai to pageidavo. Palinkėjo darbingos nuotaikos.

Suvažiavimo pirmininku išrinktas vienas vyriausių jo dalyvių - VLB Mainzo apylinkės pirmininkas J.Kriščiūnas, o sekretore - jauniausia dalyvė, VLB Berlyno apylinkės sekretorė R.Lampsatyte.

Susimąstymas prie praktiškųjų Vokietijos LB pagrindų

Taip pavadino savo paskaitą šiemetinis prelegentas kun.Br.Liubinas. Pradžioje jis išpėjo, kad klausytojai nelauktų dogmatiškų atsakymų į visus klausimus. Daugiau bus stengiamasi iškelti problemas, kurias teks visiems svarstyti ir spręsti. Šiemetinė paskaita esanti lyg ir tąsa pernykštės, skaitytos V.Bartusevičiaus ta pačia tema.

1. I d ė j a . L.B-nę kurti paskatino ta mintis, kad vykdamis svetūr nežadėjome nutausti. Tad reikėjo burtis draugėn, kad galėtume išlaikyti lietuviškąsias vertybes. VLIKas, 1949 skelbdamas LB-nės idėjos pagrindus, deklaravo, kad B-nei priklauso visi lietuviai. Vokietijoje LB-nė netruko įgauti organizacijos pobūdį: čia B-nės nariais laikomi tik tie, kurie į ją įstoja.

2. N u o s t a t a i . Pirmasis Vokietijos LB statutą priimtas 1950.VII.22 Schweinfurte ir 1953.VIII.20 įregistruotas Hannoverio apylinkės teisme Nr.964. Perkėlus VLB Valdybos būstinę iš Hannoverio į Weinheimą, VLB statutą buvo įregistruotas Weinheimo apylinkės teisme. Jis buvo nežymiai keistas keletą kartų; paskutinį kartą 1967.XI.16.

VLB statuto redakcijoje gausu straipsnių, netgi pagrindinių, dėl kurių esama nuomonių skirtumų. Iki šiol nėra vienodos nuomonės dėl §2, aptariančio VLB tikslus. Vieniems nepatinka tautiškumo palaikymas, kiti pasigenda įpareigojimo dalyvauti Lietuvos laisvinime, tretieji norėtų, kad nebūtų tylomis praeita pro religines bei dorines vertybes. Ieškota narių daugumai priimtino formulavimo, bet nesurasta.

Įvairiomis progomis daug buvo kalbėta apie kriteriumą, nustatantį, kas gali priklausyti VLB-nei (§5). Praktikoje jau išgyvenęs nusi- statymas, kad ir nelietuviai, sukūrę su lietuviais šeimas, gali būti VLB nariais, arba buvę Lietuvos piliečiai, kad ir priklausantys kita-

taučių draugijoms, gali turėti ir VLB nario bilietą. Šis nuostatas dar tebelaukia įtraukiamas į statuto §5.

Jau viešai buvo kelta abejonių ir dėl centrinių VLB organų, ypač dėl Tarybos dabartinio rinkimo būdo. Yra siūlymų, kad VLB būtų padalinta į apygardas, kaip pav. JAV-bėse, o VLB Taryba sudaroma iš apygardų rinktų ar skirtų atstovų, o ne tiesiogiai visų narių renkama. Dar kiti siūlo dabartiniu (tiesioginiu) būdu visų narių išrinktą Tarybą papildyti apylinkių atstovais, konkrečiai - jų pirmininkais. Bet abu projektai šalia neabejotinų plusų turi ir nenuginčijamų minusų, kurie ir trukdo tų projektų įgyvendinimą.

Tebėra neįstatutinta Jaunimo sekcija. Vasario 16 gimnazija, kurią VLB įkūrė ir ilgus metus išlaikė ir kuri dar ir šiandien su B-ne susijusi nesutraukomais ryšiais, statute nėra žodžiu nesuminėta.

Statute užtinkame ir sunkiai suprantamų, tiesiog beprasmių formulavimų (§49), kurie turėtų būti pašalinti. Tačiau nuostatai organizacijos veiklos nelemia. Visgi didelis prisirišimas prie nuostatų grėstų stagnacijos pavojumi, o per dažnas jų kaitaliojimas galėtų įnešti nepastovumą į organizacijos gyvenimą.

T i k r o v ė . Praktiškuosius VLB pagrindus lemia gyvenimiškoji tikrovė, kurią sudaro žmonės-nariai. Mūsų B-nė yra įvairialytė. Joje telpa įvairaus amžiaus, išsilavinimo, įvairių lyčių bei pasaulėžiūrų tautiečiai. Vieni į Vokietiją atvyko dar prieš karą, kiti per II pas. karą, tretį po karo, o ketvirtį čia yra gimę ir užaugę.

Svarbiausią vaidmenį VLB-nės gyvenime vaidina apylinkė. Ji sudaro konkrečias veiklos sąlygas, kurios priklauso nuo jos narių ir net nenarių nuotaikų. Kur glaudesni ryšiai tarp lietuviškų šeimų, ten ir apylinkės stipresnės ir patrauklesnės. Prelegentas išpėjo ypač saugotis, kad apylinkė nepatektų į vienos klikos rankas, nes klikoje paprastai vyrauja ne bendruomeninė, o Bendruomenę siaurinti dvasia. Bendruomeninei veiklai ypač kenkia lietuvių linkimas bartis, bylinėtis. Turime daugybę pavyzdžių, kur tautiečiai savo laikymąsi šalia LB bei apylinkės bando teisinti menkų vadovų išsilavinimu (girdi, aš mokytesnis), netobulais statutais ir t.t. Dar kiti, kad ir būdami B-nėje, nieko neveikia, o tik kritikuoja vadovybę.

Paskaitininkas atkreipė dėmesį į lietuvių santykius su gyvenamojo krašto visuomene. Nurodė, jog yra tautiečių, besigėdinčių lietuviškumo. Dažnas, nemokėdamas gerai vokiškai, ta kalba kalbasi su savo vaikais ir tuo jiems kenkia. Vokiečiai iš tokių tik pasijukia. Ačiū Dievui, kad netrūksta ir priešingų pavyzdžių. Dėka jų daugelyje šio krašto vietovių lietuviai turi gerą vardą.

Intymiausia lietuvių su vokiečiais susitikimo vieta yra mišri šeima. Patirtis nevienoda. Kai kuriais atvejais nelietuviškoji pusė suprantą lietuviškuosius reikalus ir juos remia. Bet pasitaiko, kad lietuvio(ės) gyvenimo drauge(u) pasirinktas asmuo nieko nenori girdėti apie tai, kas lietuviška, nekalbant jau apie vaikų mokymą lietuvių kalbos ar leidimą į lietuvišką mokyklą. Prelegentas su užuojauta kalbėjo apie tuos tėvus, kurie su savo vaikais negali lietuviškai susikalbėti. Tai esanti silpno būdo pasėka.

S a n t y k i a i s u t ė v y n e kasdien tamprėja. Kasmet vis daugiau ir daugiau lietuvių aplanko Vilnių, o kai kam suteikiama laimė net į tėviškę pažvelgti. Yra jau ir studijuojančių Vilniaus universitete. Svečiavimasis tėvynėje žmogiškuoju ir tautiniu požiūriais yra teigiamas: atnaujinami asmeniniai ryšiai, jaunimas paskatinamas mokytis lietuvių kalbos, dažnas pamilsta Lietuvą ir jos žmones. Tačiau lankymasis krašte turi ir politinį aspektą, kuris yra daugiau neigiamas. Nuvažiavus į Lietuvą negalima sakyti, kad ji okupuota, kad žmonėms atimtos pagrindinės teisės, kad reikia siekti laisvės ir pan. nenorint pakenkti saviškiams. O ir sugrįžę namo kai kurie tautiečiai

vengia visko, kas užkirstų kelią jų tolimesniems lankymams. Tuo tarpu atvykstantieji iš Lietuvos pasistengia apie įvykius tėvynėje net ir savo artimiesiems įteigti sovietinę interpretaciją. Paskaitininkas vengė šioje srityje pateikti kokių nors suformuluotų siūlymų. Savo išvalgius mintis jis baigė kvietimu jas rimtai padiskutuoti, iš šio suvažiavimo išsinešant naują ryžtą darbei mūsų Bendruomenėje.

Pasikeisdami mintimis paskaitoje iškeltais klausimais, daugumas suvažiavimo dalyvių pirmoje vietoje kalbėjo apie lankymąsi tėvynėje. Esą pastebėta, jog kai kurie tautiečiai nenori stoti į VLB-nę, būkštaudami, kad nebūtų užkirstas kelias lankytis tėvynėje arba kad nepakenkus ten gyvenantiems artimiesiems. Šiaip gana kalbūs tautiečiai, grįžę iš Vilniaus nutilsta. Vyksta į Lietuvą sovietinių ištaigų rūšiuojami: vieniems leidžiama lankytis tik Vilniuje, kitiems duodamas leidimas nuvažiuoti į Trakus bei Kauną, o dar kitiems - tėviškę aplankyti ir dar joje kurį laiką pagyventi. Sunkiai pernešamas įvairių seklių mynimas ant kulnų. Niekas nemano, kad apsilankęs ar kurį laiką pagyvenęs Lietuvoje kas nors sukomunistėtų. Tokio pavojaus nėra net ir jaunimui. Jauni žmonės, nepakankamai moką ar visiškai nemoką lietuviškai, lankydami krašte pajunta gyvybinį reikalą išmokti savo tėvų kalbą. Taigi lankymasis Lietuvoje neša naudos ir nuostolių. Reikia stengtis, kad nauda būtų didesnė už nuostolius.

Paskaitininkui prieštarauta nurodant, kad barimasis ir pyktis nėra būdingoji lietuvių savybė. Kitų tautų žmonės dar labiau nesugyvena. Daugelis svetimtaučių pavydi mums vieningumo, gimnazijos.

Buvo pastebėta, kad kai kurie VLB Tarybos nariai neveiklūs. Jie leidžiasi renkami į vadovybę, o išrinkti nė piršto nepajudina, nedalyvauja apylinkės veikloje.

P r a n e š i m a i

Dauguma suvažiavimo dalyvių padarė trumpus, dalykiškus pranešimus tokia eile, kuria buvo susėdę salėje. Skaitytojų patogumui surikiuojame juos apylinkių alfabeto tvarka.

Apie VLB Bad Zwischenahno apylinkės veiklą informavo ilgametis pirmininkas P.Kazirskis. Nors apylinkėje gyvena per pusantro šimto lietuvių, LB-nei priklauso tik 19. Sunku išrinkti vadovybę, nes nariai kratosi pareigų ir dar daugiau darbo. Kasmet suruošiami keli renginiai, aptvarkomi lietuvių kapai. Ateinančiais metais Vasario 16 bus minima kartu su VLB Bremeno apylinkė Bremene. Nors ir pavėluotai, bet nariai solidarumo įnašus sumoka. Bus stengiamasi padidinti apylinkės narių skaičių.

VLB Berlyno apylinkės vadovybės vardu pranešimą pateikė sekretorė R.Lampsatyte, neseniai atvykusi iš Čikagos, tuoj pat stojusi į VLB-nę ir aktyviai įsijungusi į apylinkės veiklą. Vietos apylinkė yra subūrusi 18 narių. Veiklos variklis yra apylinkės pirmininkas M.Žilinskas. Valdyba šiemet sušaukė 4 susirinkimus, suruošė Vasario 16 minėjimą ir t.t. Nariai sumoka solidarumo įnašus ir dar aukoja lietuviškiems reikalams.

VLB Bocholto apylinkės reikalų vedėjas P.Rožė painformavo, kad apylinkę sudaro 29 nariai. Visi sumoka solidarumo įnašus. Kas mėnesį susirenka pabendrauti. Veikia vargo mokykla, kurią lanko 8 vaikai. Nariai Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai paaukojo 1.300,-- DM. Lietuviai tarpusavy ir su kitomis tautybėmis sugyvena gražiai.

VLB Bonn-Kölno apylinkės pirmininkas M.Kiužauskas, nors yra vienos didžiausių Vokietijos apylinkių vadovas (68 nariai), tačiau savo narių veiklumu nėra patenkintas: tautiečiai, anot jo, labiau mėgsta sėdėti prie televizijos ar alaus, negu lankyti susirinkimus ir sielotis lietuviškais reikalais. Jaunimo pastangų rezultatas yra tautinių šokių grupė ir kvintetas "Baltija". Noriau aukojama lietuviškai

veiklai paremti, negu mokami solidarumo įnašai, kurių tik 1/3 telieka apylinkės reikalams. Apie 1/3 visų išlaidų padengiama pelnu iš bufeto. Apylinkėje yra ir akademikų, bet jie mėgsta daugiau kritikuoti, negu veikti. Veikia vargo mokykla su 5 mokiniais, kuriuos anksčiau mokė Šimanas, bet jam pasitraukus, tenka mokyti pirmininkui su žmona. Apylinkė ruošia visus tradicinius minėjimus su kultūrinėmis programomis ir pasilinksminimais.

VLB Burgsteinfurto apylinkės pirmininkas J. Žiemelis, negalėdamas pats atvykti, veiklos pranešimą atsiuntė paštu. Apylinkėi priklauso 11 narių, kurių 1 invalidas ir 1 šiemet mirė. Solidarumo įnašus sumoka visi. Prenumeruojama pora lietuviškų laikraščių, vienas yra "Nidos" knygų klubo narys. Buvo įsteigta vargo mokykla, bet dėl mokinių stokos po poros mėnesių užsidarė. Minėjimų apylinkė neruošia, bet jos nariai lanko kaimyninių apylinkių renginius.

VLB Darmstadto apylinkės pirmininkas Alf. Mažeika savo pranešime pažymėjo, kad jo vadovaujama apylinkė yra vyriškiausia, nes visi 23 nariai yra vyrai. Anksčiau apylinkėi priklausė 40 tautiečių, bet vieni persikėlė kitur gyventi, kiti mirė. Ir šiemet mirė 1 narys. Minėjimai ir kiti renginiai ruošiami kartu su 2040 LS kuopa.

VLB Hageno apylinkės pirmininko L. Vilčinsko pranešimas buvo optimistiškas. Apylinkėje gyvena apie 120 lietuvių, kurių pusė yra pilnateisiai nariai. 1957 įsisteigusi apylinkė buvo sutelkusi 83 narius, bet po 1967 reformų sumažėjo iki 70. Vėliau 5 mirė, 2 pasitraukė ir dabar yra 63. Veikia vargo mokykla, vadovaujama O. Gudviečio. Apylinkės nariai yra solidarūs, dosnūs lietuviškiems reikalams, uoliai lanko renginius. Palaikomi geri santykiai su VLB Valdybos atstovybe prie Nordrhein-Westfalijos vyriausybės. Jai padedant, Hagenė šiemet surengtas šaunus tautos šventės minėjimas. Apylinkės vadovybė viltingai žvelgia į ateitį.

VLB Hanau apylinkės pirmininkė Aldona Januškiėnė 29-ių narių telkiniui vadovauja nuo š. m. gegužės mėn. Vasarą suruoštos dvi išvykos, dažnokai šaukiami susirinkimai, rengiami tradiciniai minėjimai, dedamos pastangos įkurti vargo mokyklą, aptvarkyti gausūs lietuvių kaimai. Vadovybė ieško būdų dar daugiau pagyvinti veiklą.

VLB Hannoverio apylinkės sekretorius Ramanauskas pranešė, kad Hannoverė veikia trys lietuviškos grupės: VLB apylinkė, Lietuvos vokiečių sąjunga ir sovietinė lietuvių draugija.

Iš pirmininko G. Pudymaičio atsiųsto pranešimo raštu matyti, jog apylinkė turi 23 narius, mokančius solidarumo įnašus. Ruošiami tradiciniai minėjimai. Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį į Hannoverį atvyks ta VLB Valdybos įgaliotinis prie Žem. Saksonijos vyriausybės kun. V. Šarka laikyti pamaldų. Po jų tautiečiai susirenka į parapijos salę aptarti lietuviškų reikalų ir pabendrauti.

Apie VLB Kaiserslauterno apylinkės darbą pranešė J. Barasas. Apylinkėje gyvena apie 200 lietuvių, kurių apie 60 yra pilnateisiai VLB nariai, nors ir kiti neatsisako remti lietuvišką veiklą. Tikimasi, kad kada nors ir jie įstos į B-nę. Pirmininkas puikus žmogus, bet labai užimtas, sekretorius taip pat, todėl veikimas nelabai gyvas. Veikia Vasario 16 gimnazijai remti būrelis, sudedąs kas mėnesį po 80 DM.

VLB Lübecko apylinkės pirmininkas Pr. Liegus priminė, kad tuoj po karo Lübecke buvo 9 pabėgėlių stovyklos, kuriose gyveno apie 8.000 lietuvių. Dauguma jų išvyko į užjūrius ar išsisklaidė po Vokietiją. Ir dabar Lübecke ir apylinkėje gyvena nemaža tautiečių, bet B-nei tepriklauso 25, kurie moka solidarumo įnašus. Lėšų veiklai duoda Schleswig-Holsteino vyriausybė. Per metus surengiami du didešni minėjimai: Bašioje birželio ir tautos šventė su Lietuvos kariuomenės metinėmis. Kun. V. Šarka kas antrą sekmadienį laiko Lübecke pamaldas, po kurių lietuviai susitinka pasitarti įvairiais reikalais.

VLB Hainzo apylinkės pirmininkas **J. Kriščiūnas** pastebėjo, kad apylinkė buvo įkurta lietuvių kuopos 4204 LS rėmuose. Kuopą išformavus, 1964.VI.30 panaikinta ir apylinkė. Atkurta 1968.II.18. Eiliniai susitikimai vyksta kas trečią mėnesio sekmadienį po lietuviškų pamaldų. Ta proga tautiečiai pasidalina naujienomis, pabendrauja. Apylinkė turi 36 pilnateisius narius, daugiausia senyvo amžiaus. Jaunuolių iki 30 metų tėra 3. Mišrių šeimų vaikai lietuviškai nekalba ir lietuvišku gyvenimu nesidomi. Solidarumo įnašai sumokami neraginant. "Informacijoms" leisti šiais metais sudėta 74,--DM ir dar aukota netaip. Prenumeruojama lietuviška spauda, o neįstengiantiems užsiprenumeruoti tėv. Bernatoniš parūpina nemokamai. Surošiami didesnio ar mažesnio masto tradiciniai minėjimai. Vargu mokyklos neįstengiama sukurti.

VLB Memmingeno apylinkės išdininkas **K. Radzevičius** pažymėjo, jog Memmingene gyvena 175 lietuviai, bet LB-nei tepriklauso 60. Su solidarumo įnašų išrinkimu sunkumų nebūna. Apylinkė suruošia tradicinius minėjimus savomis jėgomis. Šiomet susilaukta didelės paramos iš lietuviškų centrų: į Vasario 16 minėjimą su paskaita atvyko VLB Valdybos vicepirmininkas kun.Br. Liubinas, o į Baisiojo birželio minėjimą - Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir mokyt. E. Pauliukonytės vadovaujama mokinių tautinių šokių grupė. Daug padeda kat. parapijos klebonas kun. A. Rubikas. Aplankomi sergantys tautiečiai, aptvarkomi mirusiųjų kapai. Nusiskundė VLBV-bos įgaliotiniu prie Bavarijos vyriausybės, kuris net į laiškus neatsakęs. Pageidavo, kad "Informacijose" būtų skelbiamos iš anksto vokiečių radijo bei televizijos transliacijos lietuviškomis temomis.

VLB Miesau apylinkės veiklos pranešimą pateikė kruopštusis jos sekretorius **J. Venys**. Apylinkė atkurta 1969.II.16. Jos pagrindą sudarė 8 nariai, o dabar yra 22. Solidarumo įnašus moka visi. Gimnazijos bendrabučio statybai suaukojo apie 600 DM. 1971 apylinkėi buvo patikėtas atstovų į VLB Tarybą rinkimų įvykdymas, pareikalavęs labai daug darbo ir kantrybės. Santykiai su vokiečiais geri; lietuviai vietos gyventojuose turi gerą vardą. Praeitą vasarą lietuvius aplankė vysk. A. L. Deksnys ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą 9 lietuviams ir daugeliui vokiečių. Jam suruoštas iškilmingas sutikimas.

VLB Mūncheno apylinkė yra didelė ne tik narių skaičiumi, bet ir veikla. Tai buvo matyti iš jos sekretorės **Alinos Grinienės** pranešimo. Per paskutiniuosius metus apylinkė padidėjo 10 narių ir dabar turi 57. Valdyba sudaryta iš 5 narių. Šiais metais dėmesys ir ištekliai skirti jaunimui - šokių grupės "Ratukas" ir delegatų kelionei į JAV-bes. Visų apylinkės renginių programas šiemet atliko jaunimas, surinko daug parašų po peticija Jungtinėms Tautoms.

Mūnchene veikia Susitikimo Namai, kurių patalpomis nemokamai naudojami svetimtaučiai. Vienas tų Namų kuratorijos narių yra lietuvė (pranešėja). Surengtas didelį pasisekimą turėjęs Pabaltijo vakaras. Veikia Jaunimo sekcija, šalpos komisija, liet.katal.parapija, moterų klubas, leidžiama vokiškoji "Elta". Nariai skaito daug lietuviškos spaudos. Veikia gera biblioteka su 300 knygų, tarp kurių užtinkami naujausi leidiniai. Leidžiamas apylinkės Informacijų biuletenis.

Sporto olimpiados metu buvo įrengtas lietuviškos informacijos centras, gėlėmis apdovanoti medalius laimėję tautiečiai. Per televiziją tai matė ir Lietuvos gyventojai. Jaunimo veiklai labai kenkia neigiama kritika, ypač spaudoj. Pranešėja kėlė mintį suruošti Vokietijos lietuvių tautinių šokių festivalį (veikia 4 tautinių šokių grupės).

VLB Osnabrūcko apylinkės pirmininkas **Vl. Žaliukas** pranešė, jog apylinkė dar neseniai turėjo 36 narius, o dabar liko tik 30: mirė 4, išsikėlė kitur gyventi 2. Solidarumo įnašus susimoka. Religinius katalikų reikalus rūpina kun. P. Girčius. Jaunimas abejingas ir tautiškumui ir religijai. Minėjimų surengti neįstengiama.

VLB Rastatto apylinkės sekretorius Aug.Sergejus painformavo, jog apylinkė įsteigta 1961. Tada buvo 36 nariai, o šiandien 18. Pr. metais iškilmingai atšvęstas pirmasis dešimtmetis. Į šventę susirinko apie 100 žmonių, apylinkę aplankė ir pamaldas atlaikė vysk.Deksnyš. Kasmet suruošiamas Vasario 16 minėjimas. Lietuvių moterų klubas surengia Motinos dieną ir Kalėdų eglutę. Įsteigtas nedidelis fondelis mirusiems tautiečiams amžinybėn palydėti. Finansinės paramos veiklai iki šiol vis pasisekdavo gauti iš Baden-Württembergo vyriausybės per VLB Valdybos įgaliotinę Z.Glemžienę.

VLB Romuvos apylinkės pirmininkas S.Antanaitis pažymėjo, kad jo vadovaujama apylinkė ateinančiais metais švęs dvidešimtmetį. Turi 36 narius, kurių 6 jaunuoliai-ės. Įvairiomis progomis susirenkama sve-tainėje ar gimnazijoje. Ruošiamos išvykos į teatrą Manneime ir į tarptautinę knygos mugę Frankfurte. Gausiai apsilankyta Vilniaus sty-ginio kvarteto koncerte Manneime. Po koncerto keletą valandų pabend-rauta su muzikais. Kovo 18 suruoštas lietuvių-estų vakaras su stip-ria kultūrine programa. Po programos įvyko jaukus pobūvis. Veikia fotografijos kursai, vadovaujami kun.J.Dėdino ir pranešėjo.

Pasiųsti 3 siuntiniai Suvalkų krašto lietuviams. Paremta Lietuvių mo-terų klubų vadovybė Vokietijoje, platinant jos loterijos bilietus ir aukojant laimikius. Šalpos komisija buvo bedarbė - negavo nė vieno prašymo suteikti paramą. Lėšų veiklai pasiseka gauti per VLB V-bos įgaliotinę Z.Glemžienę iš Baden-Württembergo vyriausybės. Pageidavo, kad LB darbuotojų suvažiavimai būtų kviečiami pavasariį ar vasarą ir kad kaimyninės apylinkės kviestų viena kitą į savo renginius. Siūlė VLB apylinkes organizuoti į apygardas.

VLB Schwetzingeno apylinkei, vadovaujamai M.Miniausko, priklauso 47 nariai (45 vyrai ir 2 moterys). Solidarumo įnašus surinkti sunkumų nėra. Skaitoma lietuviška spauda. Vasario 16 minėjimo proga pasiųsti laišakai Vokietijos kancleriui Brandtui, Baden-Württembergo ministe-riui pirmininkui Filbingeriui ir trijų partijų pirmininkams, prašant kiekviena tinkama proga kelti balsą prieš neleistina sovietų elgesį Lietuvoje. Į laiškus gauti atsakymai, minėjimas aprašytas vokiečių spaudoje. Schwetzingeno lietuviai įdėmiai seka gyvenimą Lietuvoje. Jei ten žmonės deginasi, reikalaujami laisvės, tai aišku, kad jos neturi, bet trokšta. Mūsų uždavinys padėti broliams atgauti laisvę.

VLB Stuttgarto apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė pranešė, jog apylin-kė turi 56 narius. Ruošiami minėjimai. Per š.m.Vasario 16 šventę šo-ko visų trijų Pabaltijo tautų šokėjai savo tautinius šokius. Švižio oro srove padvelkė Clevelando "Grandinėlės" š.m. rugsėjo 13 Killes-berge suruošta taut.šokių popietė, sutraukusi apie 2000 žiūrovų, ir Vilniaus styginio kvarteto koncertas, spalio 15 pripildęs Liederhal-lę klausytojų. Lietuviai pajuto pasididžiavimą, kad turi kuo sudo-minti svetimtaučius. Abu meno vienetai Stuttgarto lietuvių buvo nuo-širdžiai ir vaišingai priimti. Palaikomi draugiški santykiai su ki-tomis lietuvių organizacijomis ir svetimtaučiais, ypač su pabaltie-čiais ir Lietuvos vokiečiais.

Į g a l i o t i n i a i

Pr.Liegus, VLB Valdybos įgaliotinis prie Schleswig-Holsteino vyriausybės, su pasitenkinimu konstatavo, jog iš krašto valdžios gaunamos paramos išigyjama kultūrinės veiklos priemonių (lietuviškų knygų, laikraščių, magnetofonas ir kt.) ir padengiamos įvairių renginių iš-laidos. Anksčiau buvo galima padengti visas išlaidas, o dabar reika-laujama bent trečdalis savo pridėti. Beveik visa parama tenka Lübecko apylinkei. Schleswig-Holsteino lietuviai bendrauja su kitų Vokietijos kraštų lietuviais, lankydami Lebenstedto-Salg., Bad Zwischenahno ir kitų apylinkių renginius.

Gv.Šimkevičius pranešė, kad VLB Valdyba prieš 4 metus įsteigė prie

Nordrhein-Vestfalijos vyriausybės kolegialinę atstovybę, susidedančią iš 3 asmenų: pirmininko (pranešėjas), vicepirmininko (St.Jasulaitis) ir kasininko (Alg.Blinkevičius). Vicepirmininkui persikėlus gyventi į Muncheną, darbas pasunkėjo.

Įvairių tautybių renginiuose lietuviams pavyksta pasirodyti geriausiai. Tam reikalui daug padeda tautinių šokių grupė ir "Baltijos" kvintetas. Šiomet surengtos dvi NRW vaikų stovyklos: 18 vaikų atostogavo Anglijoje ir 55 vaikai Šveicarijoje. Ministerija nepatenkinta, kad NRW tėra 3 lietuvių vargo mokyklos. Jei jų būtų daugiau, būtų galima gauti didesnę paramą lietuviškai veiklai.

Šiais metais iš NRW vyriausybės iš viso gauta 28.845,--DM: vaikų stovykloms 12.424 DM, vargo mokykloms 4.080 DM, tautinių šokių grupei 3.500 DM, ir t.t.

Nordrhein-Westfalijoje yra vasarnamių, kuriuose už 25 DM galima atostogauti 3 savaites su šeimomis. Šiomet atostogavo tik dvi lietuvių šeimos, nes daugiau neatsirado norinčių. Įgaliotinių bendradarbiavimas su vokiečių įstaigomis ir su lietuvių apylinkėmis buvo sklandus. NRW atstovybės veiklos apžvalgą G.Šimkevičius baigė pranešimu, kad iš savo pareigų pasitraukia.

Tėv.Alf.Bernatonis, VLB Valdybos įgaliotinis prie Hesseno vyriausybės paaikškino, kad Hesseno krašte veikia tik dvi LB apylinkės ir jos išsiverčia savomis lėšomis.

Z.Glemžienė, VLB Valdybos įgaliotinė prie Baden-Württembergo vyriausybės apgailestavo, kad šio krašto valdžia šiemet žymiai sumažino lietuvių kultūrinei veiklai skiriamą paramą. Anksčiau buvo skiriama bent pora tūkstančių DM, o šiemet gauta vos 900 DM, kurie padalinti tarp Stuttgarto, Rastatto ir Romuvos apylinkių. Santykiai su pabėgėlių reikalus rūpinančiais vokiečių pareigūnais ir su kitomis tautybėmis geri.

V a r g o m o k y k l o s

Memmingeno mokyklėlės vedėja V.Povilavičienė painformavo, kad anksčiau į pamokas susirinkdavo 15 vaikų, o dabar tik 11 (4 išaugo). Mokyklą lanko visi lietuvių vaikai. Tik viena mergytė kalba laisvai lietuviškai. Mokiniai pasirodo visuose lietuvių renginiuose.

Stuttgarto vargo mokyklėlės vedėja Eug.Lucienė nurodė, kaip yra svarbios šios mokyklos lietuvių išlaikymui ir kiek vargo jos pareikalauja iš mokytojų. Vaikus tenka pačiai vedėjai suvežioti į pamokas, juos pamokyti, pavaišinti ir vėl išvežioti. Taip jų surankiojama 8-10, dažniausiai kai reikia ruošti minėjimus. Vokiečių įstaigos teikia finansinę paramą.

Muncheno vargo mokyklos vedėja A.Griniene pastebėjo, kad visų savaitgalio mokyklėlių mokytojos-ai vyresnio amžiaus. Reiktų į šį darbą įtraukti jaunimą. Svarbu pirmoje vietoje rūpintis tais vaikučiais, kurių tėvai rodo norą, kad jų atžalynas išaugtų lietuviškas ir tik antroje tais, kurių tėvai lietuvių abejingi. Muncheno vargo mokyklą lanko 6 vaikai.

V o k i e t i j o s L B V a l d y b o s

veikla aprašoma jos "Informacijose". Todėl pirmininkas J.K.Valiūnas savo pranešime nušvietė tik kai kuriuos jos aspektus.

Baigiamas ruošti spaudai lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba ir netrukus bus atiduotas spausdinti. Federalinė vokiečių vyriausybė noriai remia vargo mokyklas. Prašė apylinkių vadovus stengtis kuo daugiau jų įsteigti.

VLB Valdyba didelį dėmesį skiria "Informacijoms", kurias gauna visi

nariai. Jos turėtų būti Vokietijos lietuvių veiklos veidrodys. Tai bus galima pasiekti tik tada, jei vietos veikėjai pasirūpins aprašyti visa, kas įvyksta jų apylinkėse.

Mums įdomu žinoti, ką veikia kitų šalių lietuviai. Apie tai rašo "Pasaulio Lietuvis". Jį turėtume užsiprenumeruoti ir skaityti.

Praeitą vasarą atgabentas į Romuvą Selgenstadto lietuvių kryžius-paminklas, čia atnaujintas ir šiandien (lapkr.18) pastatytas. (Reikia pastebėti, kad kryžių nedarbo dieną nemokamai pastatė J.K.Valiūno vadovaujamos lietuvių 8591 LS inžinerijos kuopos vyrai). Rytoj jį pašventins vysk.A.L.Deksnyš.

Vokietijos LB-nės darbuotojų suvažiavimai metų gale ruošiami dėl to, kad tik tada paaiškėja, ar yra lėšų jiems ruošti.

Baigdamas pranešimą, pirmininkas perskaitė Vokietijos liet.katal.sielovados direktoriaus prel.dr.J.Avižos, Liet.evang.liuteronų vyr.Bažnyčios tarybos senj.kun.A.Kelėrio ir Baltų tarybos gener.sekretoriaus bei Lietuvių klubo tėvūno dr.P.Karvelio sveikinimus suvažiavimui.

VLB Valdybos iždininkas J.Barasas pastebėjo, jog finansinė padėtis visada buvo ir yra kritiška, nes priklauso nuo vokiečių vyriausybės kasmet teikiamos paramos. Šių metų sąmatoj numatyta 96.310 DM išlaidų ir tik 30.000 DM pajamų. 66.310 DM buvo tikėtasi gauti iš Bonnos, bet gauta tik 45.000 DM. Dėl to teko mažinti išlaidas. Nepaisant to, VLB Valdyba numatytus uždavinius atliko, nors ir mažesnis lėšomis, tad ir mažesne apimtimi. Surengta vaikų stovykla, beveik dviem su puse tūkstančio DM prisidėta prie XIX liet.studijų savaitės surengimo, 4.000 DM skirti jaunimo delegatų kelionei į II PLJ Kongresą, leidžiamos "Informacijos", sumokamos algos tarnautojams. Trūksta lėšų lietuvių kalbos vadovėlio leidimui. Gal galėtų apylinkės tam reikalui parinkti aukų?

J a u n i m a s

prabilo savo sekcijos reikalų vedėjo kun.V.Damijonaičio lūpomis. Anot jo, jau praėjusiais metais pradėta ruošti II PLJ Kongresan. Tam tikslui tarnavo 1971/72 sąvartoje įvykęs Vokietijos lietuvių jaunimo suvažiavimas Königswintery ir šiais metais Hamberge bei Hünfelde. II PLJK-se dalyvavo 19 Vokietijos liet.jaunimo delegatų, o IV PLTŠ Festivaly - dvi tautinių šokių grupės: Vasario 16 gimnazijos ir Mūncheno "Ratukas". Vokietijos liet.jaunimo įnašas į II PLJK buvo didelis: jo atstovai dalyvavo visuose Kongreso darbuose. Daugiausia tai buvo Vasario 16 gimnaziją baigę ar ją lankę jaunuoliai-ės. Didelio pasisekimo susilaukė "Baltijos" kvinteto pasirodymai. Plačiai paskleistas "Jaunimo Žodis".

Pranešėjas ragino LB darbuotojus traukti jaunimą į visuomeninį darbą, pavyzdžiu nurodydamas Mūncheno apylinkę. Reikia ruošti jaunus vadovus. Jei jų nebus, mūsų Bendruomenės laukia tamsi ateitis. Nusiskundė, kad jaunimo veikloje jaučiamas pagalių ir ratus kaišiojimas. Darbas sunkus, tad jį dirbantieji turi teisę laukti vyresniųjų talkos.

G i m n a z i j a

ir jos veikla buvo aptarta direktoriaus V.Natkevičiaus, M.A., pateikiant smulkia statistiką apie mokinius ir mokytojus. Siuo metu čia mokosi 78 mokiniai. Moksleivių skaičius iš užsienio didėja, o iš Vokietijos mažėja. Šiomet naujų mokinių iš užsienio įstojo daugiau, negu iš Vokietijos. Ateinančiais metais egzaminus laikys 3 abiturientai. Gimnazijos likimas priklausys nuo mokinių skaičiaus.

Direktorių prašė LB darbuotojus užmegzti ryšius su mokyklinio amžiaus vaikų turinčiomis šeimomis ir jas raginti leisti savo atžalyną į lietuvišką mokyklą. Šiomet su kun.V.Šarka lankydamas lietuvių šei-

- 10 -

mas Šiaurės Vokietijoje įsitikino, kiek daug ten yra gražiai lietuviškai kalbančių vaikų. Kodėl tėvai neatsiunčia jų į Vasario 16 gimnaziją? Tur būt nėra kas įtikinančiai paaiškina lietuviškos mokyklos naudą. Pastebėjo, kad Vokietijos liet. jaunimo veikloje reikiassi be-veik išimtinai Vasario 16 gimnaziją baigusieji ar ją lankę jaunuoliai-ės. Tik lietuviška mokykla gali laiduoti mūsų Bendruomenei tęstinumą. Padėkojo už gausias aukas naujam bendrabučiui statyti, o ypač tiems, kurie rūpinasi, kad naujam namui netrūktų gyventojų.

M o t e r y s

Eug. Lucienė, Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos valdybos pirmininkė, pranešė apie klubų veiklą. Nušvietė šios, Vokietijoje gimusios, pasaulinės organizacijos praeitį. Vokietijos klubai per Pasaulio liet. moterų klubų federaciją įsilieja į milijoninę General Federation of Women Clubs, kurios vadovybė yra New Yorke. Lietuvių moterų klubų pagrindinis tikslas yra kovoti už Lietuvos laisvę ir išlaikyti lietuviybę. Moterų klubai įvairiais būdais telkia lėšas, kurias naudoja ne tik savo veiklai, bet ir jaunimo užmojams paremti. Prašė LB darbuotojus įkurti savo apylinkėse lietuvių moterų klubus. Organizuotos moterys stipriau parems ir LB veiklą.

L a b d a r a

Perskaitytas lietuvių šalpos draugijos "Labdara" pirmininko J. Glemžos pranešimas ir sveikinimas suvažiavimui. Šios draugijos tikslas - teikti paramą vargan patekusiems Federalinėje Vokietijoje gyvenantiems lietuviams, ypač besimokančiam jaunimui. Ji pastoviai remia studentiją ir moksleiviją. Siūlo prisidėti prie konkretaus plano padidinti Vasario 16 gimnazijos mokinių skaičių įgyvendinimo. Draugija turi 80 narių.

D i s k u s i j o s

buvo dalykiškos. Siūlyta pakelti solidarumo įnašų dydį arba įvesti du mokesčius - nario ir solidarumo ir didesnę jų dalį panaudoti apylinkių reikalams. Solidarumo įnašus galėtų mokėti ir nenariai. Pageidauta daugiau informacijų apie tai, kam išleidžiami LB pinigai, apie gimnaziją ir LB-nę. Kadangi Nordrhein-Vestfalijos vyriausybė paveikiausiai remia lietuvišką veiklą, tai ateinantį LB darbuotojų suvažiavimą bandyti sušaukti tame krašte, kad bent dalį suvažiavimo išlaidų būtų galima padengti iš NRW duodamų lėšų. VLB Valdybos įgaliotiniai prie Nordrhein-Vestfalijos ir Schleswig-Holsteino vyriausybių prašyti patyrinti, ar dalies lėšų, gaunamų iš savo kraštų vyriausybių, negalima būtų skirti lietuvių kalbos vadovėlio leidimui. Kelta mintis steigti Vokietijos LB archyvą.

P o b ū v i s

Po įtampaus dienos darbo vakare suvažiavimo dalyviai buvo pakviesti į Seefeldo svetainę atgaivos prie arbatos, alaus ar vyno stiklo. Be matant užsimezgė nuoširdūs pokalbiai ir pasigirdo lietuviška daina, iki po vidurnakčio skardėjusi erdvioje svetainėje. Paaiškėjo, kad į suvažiavimą atvyko ne tik uolūs bendruomenininkai, bet ir šaunūs dainininkai.

U ž d a r y m a s

Baigiamasis posėdis įvyko lapkričio 19 rytą. VLB Valdybos pirmininkas J.K. Valiūnas pateikė suvažiavime iškeltų minčių, pageidavimų bei siūlymų santrauką, užtikrindamas, kad juos rimtai svarstys VLB Valdyba ir kiek sąlygos leis, įgyvendins. Padėkojo visiems darbuotojams už atvykimą į suvažiavimą, nepaisant labai blogo oro, už suteiktas informacijas ir pareikštas įtaigas, J. Kriščiūnui - už gerą pirmininkavimą, sekretorei R. Lampsatytei - už uolų sekretoriavimą.

P a m a l d o s

10,30 val. Hüttenfeldo bažnytėlę pripildė šventiškai nusiteikę LB darbuotojai ir moksleiviai su mokytojais. Prie altoriaus išsirikiavo tautinė, ateitininkų ir skautų vėliavos, kiekviena su trijų moksleivių sargyba. Šv.mišias aukojo Europos liet.katal.vyskupas dr. Antanas L.Deksnyš su kunigais prel.dr.P.Celiešium, tėv.A.Bernatoniu, V.Damijonaičiu ir Br.Liubinu. Pamokslo pagrindu ganytojas padėjo to sekmadienio Evangelijos mintį: "Kiekvienam turinčiam bus duodama ir jie apščiai turės". Dievas apdovanojo žmones įvairiais talentais. Ar jie ugdomi ir naudojami ar užkasami? Apdovanodamas žmones talentais, Tvėrėjas suteikė ir jėgų jais naudotis. Mums trūksta nepriklausomos Lietuvos sąlygų, bet ir persodintas medis prigyja ir neša vaisius. Pušys ir ant uolų gražiai auga. Savo šaknimis turime apglobti svetimų uolų akmenis ir iš jų čiulpti gaivinančius sylvus.

Per pamaldas gražiai giedojo Vasario 16 gimnazijos moksleivių choras, išmokytas ir vadovaujamas mokyt.K.Motgabio.

K r y ž i a u s p a š v e n t i n i m a s

Po pamaldų suvažiavimo dalyviai ir moksleiviai su vėliavomis bei būrys svečių susirinko prie Seligenstadto lietuvių kryžiaus, pastatyto prieš gimnazijos rūmus. Šventinimo apeigas atliko vysk.A.L.Deksnyš. VLB Valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas papasakojo kryžiaus istoriją ir jo atsiradimą Romuvoje, pavadindamas jį tremtiniu. Jis mums čia nuolat primins, kad ir mes esame tėvynės netekę tremtiniai ir skatins dirbti jos išlaisvinimui.

J.Lukošius perskaitė paminklinio kryžiaus atstatymo komiteto pirmininko J.Tijūno ir reikalų vedėjo Ig.Serapino iš Čikagos atsiųstą sveikinimo žodį, kuriuo dėkoja VLB Valdybai ir kun.V.Damijonaičiui už rūpestį kryžiumi pakeleiviu. "Stovėdamas saugioje Romuvos sodboje, šis Lietuvos kančių simbolis, lyg paties Viešpaties ranka tesaugo visus iš tėvynės išblokštuosius, o labiausiai jaunąją Lietuvos atžalą nuo sunykimo pavojaus", baigiamas laiškas.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius nurodė, jog lietuvių tautos dvasia išreiškiama dviem simboliais - vyčiu ir kryžiumi, ypač kryžiumi-rūpintojėliu. Rūpintojėlis sako, kad lietuvis yra vargo žmogus, kantriai kenčias skurdą ir nelaimės. Susimąstęs Dievulis dėl to liūdi. Rymodamas prie gimnazijos pastato, rūpintojėlis mums visados primins, kad nebijotume vargo ir būtume gerai žmonėmis.

Sugiedotas tautos himnas.

Po skanių pietų gimnazijos valgykloj LB darbuotojai išskubėjo namo.

J A U N I M O S U V A Ž I A V I M A S

įvyko gruodžio 1-3 Romuvoje. Ruošė VLB Jaunimo sekcija. Susirinko maždaug tiek pat jaunuolių, kiek Vokietijos liet.jaunimo delegatų dalyvavo II PLJ Kongrese, t.y. apie 20.

20 val. suvažiavimą atidarė sekcijos išdininkas stud.A.Šmitas, pasveikindamas visus jaunus ir tuos, kurie jaučiasi jaunais ir nori su jaunimu dirbti.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius pasidžiaugė, kad suvažiavimas vyksta gimnazijos patalpose. Tai rodo, kad gimnazija liet.jaunimą traukia. Atkreipė dėmesį į salėje esantį jauną belgą Lanszweēt, dėstantį lietuvių kalbą Bonnos universitete. Linkėjo pasiekti žymių laimėjimų savose profesijose ir pasitarnauti Lietuvai.

VLB Valdybos išdininkas J.Barasas perdavė Valdybos sveikinimus. Jis pabrėžė, kad Vokietijos liet.jaunimas tebėra organizavimosi stadijoje Jaunimo sekcija turi statutą, bet nežinia ar jis veikia. Sunkiai se-

kasi tvarkyti piniginius reikalus, nes jauni žmonės nemėgsta formulu-
lumų. Linkėjo darbingos nuotaikos.

Šeštadienį (gruodžio 2) simpoziumas pradėtas apie 11 val. Prezidiumą
sudarė 4 pranešėjai: Art. Hermanas, M. Normantaitė, P. Veršelis ir R. Žutautaitė, visi buvę ar esą šios gimnazijos auklėtiniai. Simpoziumui sumaniai vadovavo A. Hermanas. Jis pirmasis ir pranešė apie II PLJK Kento universitete studijų dienas, jas kritiškai vertindamas.

Stud. P. Veršelis painformavo apie 5 dienas trukusį stovyklavimą kana-
diškoje Romuvoje netoli Toronto. Kadangi susirinko apie 500 stovyk-
lautojų, tai teko labai susispausti. Neišvengta ir biurokratizmo. Kas
ieškojo, iš stovyklos turėjo daug naudos. Jai pasibaigus, buvo sunku
skirstytis.

M. Normantaitė kalbėjo apie Kongreso uždarymą Toronte, talentų pasi-
rodymą ir atsisveikinimo vaišes parapijos salėje. Po to sekė turis-
tinės kelionės po Kanadą ir JAV-bes. Pranešėja važiavo autobusu su
grupe Brazilijos, Urugvajaus, Australijos, Anglijos ir kit. kraštų
liet. jaunimo delegatų. Aplankė Hamiltoną, Niagaros krioklį, Clevel-
landą, Pittsburgą, Vašingtoną, Filadelfiją ir New Yorką. Visur susi-
tiko su lietuviais.

Po pranešimų vyko diskusijos. Atkreiptas dėmesys, kad R. Kalantos su-
sideginimas Kaune neuždegė jaunimo Kente ir vėliau stovykloje. Dau-
gumos nuomone, rengiant III PLJ Kongresą reiktų apsiriboti 100 dele-
gatų, žiūrėti, kad būtų brandesnio amžiaus ir mokėtų pakankamai lie-
tuviškai. Vengti blokavimus paties kongreso metu. Siaurintina pro-
grama. Kongreso darbas paskirstytinas ant daugiau asmenų pečių.

Mokyt. V. Bartuševičius savo pranešime apžvelgė idėjinę II PLJK dalį:
jame iškilusias problemas, mintis, nutarimus ir bandė įvertinti jo
rezultatus. Šalia pagrindinėse paskaitose pateiktų minčių apžvalgos
buvo kreiptas ypatingas dėmesys ir į studijų dienu Kente pranešimų
bei diskusijų išdavas. Prieita išvada, kad kongresą, pagal jo pačio
paskelbtus, tiesa, gan bendrus ir didelius tikslus, reiktų vertinti
teigiamai, nežiūrint kai kurių trūkumų. Kongreso nutarimai, kiek jie
yra bendro pobūdžio, niekam nepakenks, o kiek jie yra konkretūs, kaip
Jaunimo sąjungos steigimas, yra paskatą jaunimui, nepaisant didelių
sunkumų, pradėti šį svarbų organizavimosi darbą. Po pranešimo vyko
diskusijos.

Dr. J. Norkaičiui smaugstyti gaires ateičiai teko sekmadienį (gruodžio
3) tuoj po pamaldų. Jis pastebėjo, kad Čikaga ir Kentas buvo intelek-
tualinė puota, po kurios vėl grįžta į kasdienybę. II PLJK turėtų bū-
ti paskatu tolimesniam darbui.

Pagrindinė mūsų jaunimo problema yra egzistencija dviejose kultūrose.
Ji yra ne tik įmanoma, bet ir asmenybę turtinanti būtinybė gyvenant
svetur. Prelegentas aptarė kultūros ir egzistencijos terminus bei as-
pektus. Jo nuomone, liet. jaunimui Vokietijoje reikalinga atskira or-
ganizacija, kurios organizatoriai ir vadai būtų pats jaunimas. Bet
tai dar nereikia, kad ji nebūtų reikalinga vyresniųjų dėmesio ir
paramos. Iš kitos pusės jaunimas turėtų aktyviai dalyvauti ir bend-
ruomeninėj veikloj. Atskirų kraštų jaunimo sąjungų santykiavimo po-
būdis turėtų būti federacinis. Reikalingas centrinis ryšių, o ne va-
dovavimo organas.

Uždaromajame posėdy, įvykusiame sekmadienį popiet, buvo nutarta kur-
ti atskira Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga. Ją organizuoti iš-
rinkti studentai Rom. Žutautaitė ir Andrius Šmitas. Priimtas šio tu-
rinio atsišaukimas:

"Vokietijoje gyvenęs lietuvių jaunimas, siekias per savo studijinį
darbą, meno kūrybą ir visokeriopą kultūrinę veiklą išgyventi į lie-
tuviškąją kultūrą ir Lietuvos problemas, jungiasi į Vokietijos Lie-

tuvių Jaunimo Sąjungą. Sąjungos nariu gali būti kiekvienas lietuvis jaunuolis (ė) tarp 16 ir 30 metų amžiaus. Draugija laukia iš kiekvieno nario periodiško aktyvaus įnašo iš jo studijų ir interesų srities sąryšyje su lietuviškąja kultūra;

Sąjunga ruošia jaunimo kultūrinius savaitgalius, sporto ir atostogų stovyklas, ekskursijas ir panašius rengimus; Sąjunga taip pat rūpinasi aktyviu įnašu bendruose lietuvių rengimuose. Sąjungos organizacinė ir techninė pusė bus tvarkoma statutu, kurio projektas ruošiamas.

Norintieji į šią sąjungą įstoti, prašomi tai pranešti, pasinaudojant registracijos anketa, kurią prašome siųsti šiuo adresu:

Andrius Smitas, 53 Bonn, Postfach 3014.

P.S.: Pirmas susitikimas numatomas gruodžio 26. - sausio 1 Bayarijoj (Bayrischer Wald), vieno tarptautinio suvažiavimo proga, kuriame bus svarstomas egzilų įnašas laisvai suvienytai Europai. Norintieji šiame suvažiavime dalyvauti, prašomi tuojau kreiptis į kun.V.Damijonaitį, 6079 Sprendlingen, Postfach 105, tel.06103-68261. -

J a u n i m o v a k a r a s

Šeštadienį, gruodžio 2, vakare Lampertheime (Hüttenfeldas yra Lampertheimo miesto dalis), Marijos Apreiškimo bažnyčios salėje suruoštas koncertas ir šokiai. Renginį pradėjo mokyt.M.Saulaitytė, perduodama savo brolio tėv.Saulaičio, S.J., Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininko, sveikinimus. Kun.V.Damijonaitis pristatė programos atlikėjus.

Asta ir Andy Šalčiai, prieš 10 metų mokėsi Vasario 16 gimnazijoje, bet pirmą kartą su daina pasirodė Hüttenfelde, padainavo: Sutems tamsi naktužėlė; Gražių dainelių daug girdėjau ir Neišėik, neišėik. Mažieji Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjai, vadovaujami mokyt.E.Tamošaitienės, nuotaikingai pašoko Mikitiene. "Baltijos" kvintetas (J. ir St.Jasulaičiai, V.Lemkė, H.Bertulaitis ir E.Rotkis), praeitą vasarą susilaukęs didelio pasisekimo II PLJK JAV-bėse ir Kanadoje, padainavo: Kokiais keliais bekeliaučiau, Pilki kalneliai dunda ir Kauno studentų valsą. Jūs pakeitė mažieji gimnazijos šokėjai, raiškiai pašokdami Lenciūgėlį ir Suktinį. Grįžęs į sceną "Baltijos" kvintetas pradžiugino klausytojus nauja daina Dobiluos, Karių daina ir Batukais (P.Amerikos daina). Mažieji šokėjai savo pasirodymą baigė Noriu miego ir Kalveliu. A.ir A.Šalčiai atliko lietuviškai išverstus šlagerius: Už kalnų toli, toli, Iškelkime stikliuką, Judi, I love you, Gera man namuos ir Peteliškę (Butterfly). Visi programos atlikėjai susilaukė daug katučių, o dainininkai buvo šaukiami pakartoti. Šalčiams trukdė dainuoti prasti garsintuvai, deformavę jų ir gitaros balsą. "Baltija" buvo tiek stipri, kad garsintuvais nesinaudojo. Po koncerto vyko smagūs šokiai iki vidurnakčio.

NORDRHEIN-VESTFALIJOS LB VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS,

sukviestas Vokietijos LB Valdybos atstovybės NRW pirmininko G.Šimkevičiaus, įvyko š.m. gruodžio 9 Hagene, Wartburgo svetainėje. Dalyvavo taut.šokių grupės vedėja St.Baltusienė, NRW liet.jaunimo vadovas H.Bertulaitis, Bielefeldo, Bochołto, Bonn-Kölno ir Hageno apylinkių vadovai. Susirinkimą 15 val. atidarė G.Šimkevičius. Dienos pirmininku pakviestas J.Petraitis, sekretore - St.Baltusienė. Veiklos apžvalgą pateikė VLB Bochołto apylinkės pirmininkas J.Gulbinas, Bielefeldo apyl.pir-kas A.Pacevičius, Bonn-Kölno apylinkės pir-kas M.Kiužauskas, Hageno apyl.pir-kas L.Vilčiūskas, jaunimo vadovas H.Bertulaitis ir vargo mokyklų mokytojai: Hageno - O.Gudvietis ir Bonn-Kölno - M.Kiužauskas. Nuo Naujų Metų bus įsteigta nauja vargo mokykla Solingene su 12 mokinių. Ten formuojamas ir taut.šokių grupės branduolys.

Gv.Šimkevičius painformavo, kad NRW veikia 8 LB apylinkės ir 4 vargo

mokyklos su 32 mokiniais. Ruošiamasi atnaujinti ir sustiprinti taut. šokių grupę. Jaunimo kelionei į II PLJK buvo prašyta paramos, bet negauta. Darbo ir socialinių reikalų ministerija reikalauja įteikti prašymus ateinančių metų paramai gauti jau š.m.gruodžio mėn. VLB apylinkės turi pranešti ir ką savo lėšomis yra nuveikę. Pasidžiaugė, kad tarp 8-ųjų tautybių NRW lietuviai iki šiol pirmavo.

Suvažiavimą VLB Valdybos vardu pasveikino reikalų vedėjas J.Lukošius. Jis pasidžiaugė gyva NRW lietuvių veikla ir šio susirinkimo eiga. Palinkėjo vadovams kantrybės ir ištvermės didesnio ar mažesnio pasiaukojimo reikalaujančiame darbe, už kurį dažniau priekaištų, o ne padėkos susilaukiama.

Susirinkusieji pasikeitė mintimis apie lietuviybės išlaikymą, lietuvių vieningumą, apie jaunimo organizavimą, vargo mokyklas. Pagaliau G.Šimkevičius pranešė, kad jam pasitraukus iš įgaliotinio pareigų, nustojo veikusi visa atstovybė. Susirinkusieji, kaip ir Vokietijos LB Valdyba, prašė Gv.Šimkevičių ir toliau vadovauti įgaliotinių kolektyvui, o kitus du jo narius siūlė pasirinkti iš VLB Bielefeldo apyl.pir-ko A.Pacevičiaus, Hageno apyl.pir-ko L.Vilčinsko ir J.Petričio.

Suvažiavimas baigtas 19 val., o draugiški pokalbiai uždaroje ir gėlėmis bei tautinėmis vėliavėlėmis išpuoštoje salėje dar tęsėsi apie trejetą valandų.

B a d Z w i s c h e n a h n

Lapkričio 4 į tautos šventės ir kariuomenės metinių minėjimą suvažiavo apie 80 žmonių. Atidarė VLB Bad Zwischenahno apylinkės pirmininkas P.Kazirskis. Pasveikinęs dalyvius, pirmininkauti pakvietė VLB Bremeno apylinkės pir-ką K.Dikšaitį, nes minėjimą ruošė abi apylinkės. Kun.A.Keleris skaitė paskaitą apie Lietuvos karžygę Emiliją Platerytę, ypač pabrėždamas josios tėvynės meilę ir pasiaukojimą. V.Simonienė ir O.Lyrmanienė iš Lübecko duetu padainavo porą dainelių. Po to jaunieji šoko, o vyresnieji vaišinosi ir šnekučiavo iki vidunakčio.

S c h w e t z i n g e n

8591 LS inžinerijos lietuvių kuopai lapkričio 23 švęsti buvo dvigubas pagrindas: Lietuvos kariuomenės 54-osios metinės ir JAV-bių Padėkos diena. Amerikiečiai pasirūpino kūnišku, o lietuviai dvasiniu maistu. Pietūs tą dieną kuopoje buvo karališki - su kalakutiena ir kitais skanumynais. Jais buvo pavaišinti ir Vasario 16 gimnazijos mažųjų šokėjų grupė, vad.mokyt.E.Tamošaitienės, ir svečiai.

Atrodo, kad punktualumas šioje kuopoje vaidina svarbų vaidmenį. Laikrodžiui mušant 15 val., kuopos vadas maj.J.K.Valiūnas šventiškai išpuoštoje salėje pradėjo minėjimą, lietuviškai ir vokiškai paaikškindamas jo prasmę. Pasveikino salėje esantį savanorį-kūrėją Pr.Plaušką, kurį susirinkusieji (per 80 asmenų) pagerbė plojimais.

Šios dienos prelegentu buvo VLB Valdybos vicepirmininkas kun.Br.Liubinas. Trumpą savo paskaitos santrauką jis pateikė vokiškai, o toliau kalbėjo lietuviškai. Kronikininkai, aprašę kunigaikščio Margirio tragediją, kuris, negalėdamas apginti Pilėnų pilies nuo kryžiuočių, susidegino su visa įgula ir šeimomis, padarė išvadą, jog lietuviai nebrangino gyvybės. Bet užtat jie brangino laisvę labiau už gyvybę. Branginimas laisvės 1918-1920 išvedė tūkstančius mūsų savanorių į kovą prieš daug gausesnius priešus. To paties idealo vedami 1941 sukilo lietuviai prieš sovietus. Tėvynės laisvę gindami, 1944/52 kovėsi ir žuvo partizanai. Paskaitininkas trumpais žodžiais perbėgo Lietuvos kariuomenės gimimą, augimą ir žygius. Anot jo, margiriškas laisvės branginimas daugiau už viską yra užvaldęs ir didelę dalį šių dienų Lietuvos jaunimo. Tai liudija Simo Kudirkos, Romo Kalantos,

Stonio ir daug kitų mažiau žinomų ir mums dar nežinomų jaunuolių vardai. Pakilios lietuviškos dvasios apraiškų būta ir didžiojoje jaunimo demonstracijoje - II PLJK ir IV PLT Šokių šventėje Amerikoje.

Mažuosius gimnazijos šokėjus mokyt. M. Saulaitytė pristatė rinktiniu žodžiu angliškai ir lietuviškai, 3 poros mergyčių žvaliai pašoko Mikitienei. Kun. Br. Liubinas perskaitė VLB Schwetzingeno apylinkės pirkiko M. Miniausko kryžiaus pašventinimo Romuvoje proga sukurtą eilėraščių "Prie kryžiaus". R. Günteris su dviem porom mergyčių atliko komiškąjį Lenciūgėlių ir 2 poros mažųjų sutrypė Suktinį. Po kito M. Miniausko eilėraščio "Mūsų Rūpintojėliui" 4 poros vikrių mokinių pašoko Noriu miego ir 6 poros Kalvelių.

Į minėjamą atsilankė kun. Pakalniškis iš New Yorko su tėv. A. Bernatoniū, bataliono vadas pulk. leit. Pėpe su šeima ir daug kitų svečių.

M a i n z

54-ąsias Lietuvos kariuomenės metines VLB Mainzo skyrius paminėjo lapkričio 26. Tėv. A. Bernatonis šv. Kristupo bažnyčioje atlaikė pamaldas ir pasakė dienai pritaikintą pamokslą. Minėjimas vyko atskiroje svetainės salėje, kur apylinkės pirkikas savanoris-kūrėjas J. Kriščiūnas pasveikino kitus 5 savanorius-kūrėjus ir 1 šaulį, o taip pat ir kitus šventės dalyvius. Susikaupimu pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Apie 7 pėst. ž. K. Butigeidžio pulko 3 bataliono 16-kos dienų žygį 1920 rugsėjo mėn. į šiaurę nuo Gardino prie Ožės ant Nemuno kranto, atsiminimais pasidalino iki šiol vienintelis gyvas likęs to žygio karininkas Vyčio kryžiaus kavalierejus maj. J. Černius. Po paskaitos visi kartu papietavo ir pasišnekučiavo.

KUN. PETRAS CELIEŠIUS - GARBĖS PRELATAS

Vakarų Europos lietuvių sielovados spaudos direktorius kun. P. Celiešius pakeltas Jo Šventenybės popiežiaus Pauliaus VI garbės prelatu.

JURGIS BARASAS - PENKIASDEŠIMTMETIS

Š. m. lapkričio 14 auksinio amžiaus sulaukė Vokietijos LB Valdybos ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos išdininkas, 8593 LS lietuvių kuopos vado pavaduotojas kapit. J. B a r a s a s. Tą pačią dieną Kaiserslauterne jis paminėjo ir bendruomeninio darbo 25 metų sukaktį gausiame artimųjų bendradarbių bei draugų ratelyje.

Sukaktininkas yra gimęs, mokėsis ir dirbęs Žemaitijoje. Į Vokietiją atvyko 1944, kaip ir daugelis jo amžiaus vyrų, su šautuvu ant pečių. Sukūrus Vokietijos lietuvių bendruomenę, tuoj įsijungė į jos gretas ir iki šiol žemaitišku uolumu dirba vadovaujamoose postuose, pradžioje apylinkėse, o vėliau centre. Nuo 1965 yra Vokietijos LB Tarybos ir Valdybos narys. Dar anksčiau eilę metų pirmininkavo VLB Tarybos kontrolės ir rinkimų komisijoms, vedė VLB Valdybos reikalus, redagavo jos "Informacijas". 1968 įsteigus Vasario 16 gimnazijos kuratoriją, atstovauja joje Vokietijos LB Valdybai ir yra išrinktas į Kuratorijos valdybą.

Vaišių metu sukaktininką sveikino Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J. K. Valiūnas, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, kuopos bendradarbių vardu E. Černiauskas ir Kaiserslauterno lietuvių dvasios vadas kun. Br. Liubinas.

C E N T R I N I O V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M O

ir 1973 nebus. Taip yra nutarusi Vokietijos LB Valdyba paskutiniame posėdy, Vokietijos LB apylinkių vadovybės ir kiti Bendruomenės darbuotojai prašomi 55-ąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines kuop iškilmingiau paminėti vietos, o VLB Valdyba pasistengs suteikti visą galimą paramą.

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

L i n k s m ū š v e n č i ū !

Malonių šv.Kalėdų ir sėkmingų 1973 metų visiems VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAMS, BALFO DARBUOTOJAMS IR MOKINIŲ TĖVAMS l i n k i

G i m n a z i j o s k u r a t o r i j a , d i r e k t o r i u s , m o k y t o j a i i r m o k i n i a i .

--- oOo ---

Vasario 16 gimnazijos mokiniai Kalėdų atostogų išvažinėja gruodžio 20, pamokos po atostogų prasideda sausio 8.

--- oOo ---

54-ųjų LIETUVOS KARIUOMENĖS METINIŲ MINĖJIMA

lapkričio 25 suruošė skautai. Sueigą pradėjo stud.P.Veršelis. R. Šreifeldaitė padeklamavo S.Neries "Lietuva nemiršta", o L.Lipčius - Maironio "Jaunimo giesmę". Referatą skaitė abitur.M.Šiušelis. Jis apibūdino sąlygas, kuriomis gimė Lietuvos kariuomenė, ir aptarė jos įkūrimo reikšmę nurodymu, kad be savos kariuomenės nebūtume turėję ir nepriklausomybės. Tačiau 1940 birželio krizės dienomis Lietuvos kariuomenė jai skirta vaidmens neatliko. Antroje referato dalyje paskaitininkas bandė aptarti mūsų išėivijos ir krašto santykius.

Po poros salėje sudainuotų dainų visi nuvyko prie laužo parke, kur buvo vaidinami sąmojai, dainuojamos dainos ir kepami obuoliai.

MOKINIŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

įvyko gruodžio 3 gimnazijos salėje. Atidarė direktorius V.Natkevičius, pasveikindamas mokinių tėvus ir pasidžiaugdamas gausiu dalyvavimu. Pirmininkauti pakviestas dr.V.Bylaitis, sekretoriauti - mokyt. A.Palavinskas. Pirmininkas tėvų vardu padėkojo direktoriui, kad jo vadovavimo metu gimnazijos padėtis stabilizavosi. Iškėlė eilę klausimų, kuriuos, jo nuomone, turėtų spręsti susirinkimas ir pakvietė direktorių pirmą dėl jų pasisakyti.

V.Natkevičius paaiškino kai kurias auklėjimo problemas ir nurodė, kaip sunku padidinti mokinių skaičių. Prašė tėvus bendradarbiauti su savo kaimynais, turinčiais mokyklinio amžiaus vaikų, palankiai nuteikiant juos gimnazijos atžvilgiu. Nutarta prašyti Kuratoriją priimti pilnateisium nariu mokinių tėvų atstovą.

Susirinkimą baigiant, išrinktas tėvų komitetas iš trijų narių: dr.V. Bylaičio, mokyt.A.Palavinsko ir L.Urbano.

I E Š K O

Bronius Kuras, gyv. 6915 So.Talman Ave., Chicago, Ill.60629, USA, savo brolio Juozo Angrabaičio, gyvenusio Schwetzingene, Tomkins Baracks.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Schleswig-Holsteino vyriausybė per VLBV įgaliotinį Pr.Liegy 120,--DM
VLB Hageno apylinkė (J.Sauga ir Luc.Vilčinskas po 10 DM, Reg.
Fritz-Plukaitė, O.Gudvietis, V.Budrys ir H.Skinderis po
5 DM ir A.Velenius 4 DM) 44,--"
Hel.Konetzkw iš Berlyno 40,--"
El.Babion iš Berlyno, M.Strumila iš Bonn-Beuel ir dr.Andr.
König iš Vak.Vokietijos ambasados Teherane po 30,--"
V.Gustainis ir A.Sergejus iš Rastatto po 24,60"
Z.ir J.Glemžos iš Hirsau ir K.Šimanauskas iš Ludwigsburgo po 20,--"
P.Kazirskis iš Bad Zwischenahno, Eug.Lutz iš Nürtingeno, Gv.
Šimkevičius iš Bocholto ir M.Margis iš Bielefeldo po 10,--"
Jurgis Pyragas iš Lübecko 15,--"
Zigmas Vencius iš Heidesheimo 13,--"
M.Kiužauskas iš Kölno 5,--"
Ačiū.